

Co respondent(ka) odpoveděl(a) na otázku: "Co se Ti/Vám vybaví, když se řekne... ?"	Co respondent(ka) odpoveděl(a) na otázku: "Co Ti/Vám na to vadí na... ?"	Co respondent(ka) odpoveděl(a) na otázku: "Co by se muselo stát, abys/abyste začal o něco víc podporovata to vadí na... ?"	Jaký jste z rozhovoru měl(a) pocit?	Před četbou kapitol: Jak byste odpovědi responenta/ky sami interpretovali? Co bylo za těmi slovy, co bylo mezi řádky?	Po četbě kapitol: Co byste teď případně k Vaší interpretaci doplnili?
<p>Brusel a úředníci, kteří rozhodují o životech nás, obyčejných lidí. Vybaví se mi taková ta odtrženost těch lidí od reality. Oni to myslí dobře a chtějí to, jak to má být, ten ideální scénář... Ale vybaví se mi to v kontrastu s tím, jaká je realita. Vidím velký nesoulad s tím, co je reálně možné a dosažitelné. Myslím si, že ty cíle jsou ušlechtilé, ale asi úplně neřeší ten problém. Ta klimatická změna se redukuje na konkrétní témata typu elektroauta, na kterých se zasekneme, protože ta implementace je těžká.</p>	<p>Obecně asi to, že se snaží přenášet zodpovědnost na jednotlivé lidi v Evropě. Třeba se má nově platit emisní povolenka z tankování benzínu. To je pochopitelné, na druhou stranu je to zásah do ekonomiky a života lidí. Určitě jsou lidi, kterým nebude vadit, že zaplatí na benzínu o 3 Kč víc, ale v ekonomice s problémy, inflací, kde logistika hraje obrovskou roli při dovozu potravin... když zvedneš cenu dopravy o x % tak musíš počítat s tím, že to zaplatí ti lidi. Bojím se toho, že GreenDeal má nedomyšlené důsledky, že se prodraží životy lidí. Což si řekneš - no jo, s porovnáním s tím, jestli tady ta planeta bude obyvatelná za pár let, tak co to je oproti tomu, že budeme mít dražší životy? Na druhou stranu historie lidstva je o tom, že hledáme nějakou ekonomickou stabilitu... Římská říše neměla zákony na náboženství, ale na hospodaření s penězma jo. Protože ta říše se rozpadá na základě toho, jestli to s čím lidi platí, je funkční. Toho se bojím, jaké důsledky zásahy do ekonomiky budou mít. Může to být velký problém zvlášť v konkurenci se zeměmi, které ty cíle nesdílí a můžou nás převálcovat.</p>	<p>Asi vnímám jako primární problém GreenDealu, že je evropský, což je prostě málo. Takže kdyby se nám alespoň ten GreenDeal podařilo v rámci západních zemí jako je Kanada, USA, Nový Zéland, Jižní Korea... Kdyby se nám podařilo nastavit ty cíle v tomhle velkém ekonomickém bloku... asi tohle. Vytvořili bychom celosvětový tlak a nějak to vymáhat... no nevím, je to hrozně složité. Je nás strašně moc na planetě, každý máme svoje zájmy. Já chápu, proč je to nastaveno jak je to nastaveno, že se to odráží od těch stupňů klimatické změny... ale nevím, nevím co by se mělo stát, abych si řekl, že jo, tak to je fakt super. Nevím. Škoda, že jsme nezačali už před x lety a že ty cíle nebyly víc postupné, abychom se nepohybovali na hranici ekonomických a až skoro fyzikálních možností je dodržet. Kdybychom začali už před 15 lety a dali trhu větší čas se přizpůsobit, to by bylo super. Ale v čase už nejde jít zpátky, takže to se nestane.</p>	<p>Samozřejmě jsem si všimla, jak se debata scvrkla na ekonomickou stránku věci, pro což mám pochopení a zároveň mě to jakožto absolventku kurzu s paní Fraňkovou rozcílovalo. Měla jsem co dělat, abych do rozhovoru neskákala a nesnažila se některé věci uvést na pravou míru. Bylo to nepřijemné a zároveň jsem si uvědomovala, že tento pohled potřebuji slyšet a porozumět mu.</p>	<p>Velmi ovlivněn myšlením neoklasické ekonomie. Šel cítit strach a úzkost ze špatné ekonomické situace. Také pocít, že jsme na to jako Evropa sami a že to tím pádem nemá smysl. Z pohledu psychologie mě nenapadá kategorie, do které bych výpovědi respondenta zařadila. Respondent se pravděpodobně považuje za realistu, který chce dobro ve světě, ale ne v naivním slova smyslu.</p>	<p>Že jde o nejčastější způsob obranného mechanismu - racionalizaci.</p>
<p>Respondent opakovaně zdůrazňoval rozsiahle zásahy do existujících systémů, které považuje za funkčné, pričom dekarbonizáciu ekonomiky vnímal ako krok, ktorý so sebou prináša značné náklady a komplikácie. Podľa respondenta by tak dekarbonizácia mala viesť k zvyšovaniu cien energií, surovín a konečných produktov, čo negatívne ovplyvní širokú verejnosť. Respondent považoval alternatívne zdroje energie za nedostatočne pripravené na pokrytie aktuálnych potrieb v požadovanom rozsahu a stabilite. Dekarbonizáciu opísal ako radikálnu zmenu s neistým výsledkom, ktorá ovplyvní každodenný život bežných ľudí.</p>	<p>Hlavným respondentovým argumentom bolo riziko destabilizácie ekonomiky. Zdôraznil, že prechod na zelené technológie je finančne náročný a časovo zdĺhavý, čo môže viesť k strate pracovných miest v tradičných odvetviach. Kritizoval očakávanie, že nové technológie budú efektívne a cenovo dostupné. Obával sa, že tento prechod povedie k vyšším cenám energií a tovarov, čo najviac postihne nízko príjmové domácnosti. Respondent vyjadril tiež znepokojenie nad tým, že dekarbonizácia ekonomiky je často politicky motivovaná, bez dostatočného zohľadnenia reálnych ekonomických a sociálnych dôsledkov.</p>	<p>Respondent uviedol, že by ho k podpore dekarbonizácie presvedčili jasné dôkazy o tom, že technológie sú dostatočne vyspelé a pripravené na rozsiahle využitie bez negatívneho dopadu na ekonomiku a životnú úroveň ľudí. Potrebuje vidieť konkrétny plán, ktorý zabezpečí finančnú udržateľnosť a spravodlivosť, najmä pre chudobnejšie vrstvy spoločnosti. Taktiež by očakával, že dekarbonizácia priniesie skutočné environmentálne prínosy, overené nezávislými odborníkmi.</p>	<p>Z rozhovoru som mala pocit, že respondent vníma dekarbonizáciu najmä cez prizmu ekonomických obáv a sociálnych dôsledkov. Respondent predložil prepracované argumenty a názory, avšak jeho pohľad bol do určitej miery jednostranný, nakoľko sa sústredil najmä na ekonomické riziká, čím opomínal ekologické prínosy. Respondent vnímal dekarbonizáciu ako hrozbu pre súčasnú stabilitu ekonomického systému, čo naznačuje, že ju viac vníma ako riziko než ako príležitosť na pozitívnu zmenu smerujúcu k udržateľnejšej budúcnosti.</p>	<p>Respondent považuje dekarbonizáciu predovšetkým za záťaž, najmä z ekonomického a politického hľadiska. Jeho obavy vychádzajú z toho, že zelené technológie ešte nie sú dostatočne pokročilé na to, aby nahradili fosílnu palivú bez závažných sociálnych dôsledkov, najmä pre zraniteľné skupiny obyvateľstva. Z jeho odpovedí vyplýva aj nedôvera voči politickým elitám, ktoré tento proces presadzujú. Respondent pochybuje o tom, že prechod prebieha podľa dlhodobého udržateľného plánu. V jeho odpovediach bol zrejmy odpor k nútenej transformácii ekonomiky na základe ekologických štandardov bez jasných dôkazov, že sa dosiahne požadovaný environmentálny efekt.</p>	<p>Podľa Freuda by respondentove negatívne postoje mohli byť prejavom obranných mechanizmov, aktivovaných nevedomými obavami či úzkosťami. Je možné, že za jeho nesúhlasom s dekarbonizáciou stojí strach zo zmeny, vyplývajúci z jeho osobných skúseností. Respondent môže podvedome vnímať ohrozenie svojej ekonomickej istoty alebo spoločenského postavenia, a preto odmieta akékoľvek reformy, ktoré by tieto aspekty jeho života mohli ohroziť. Jeho zameranie na ekonomické riziká by zároveň mohlo naznačovať kognitívne skreslenie, prejavujúce sa tendenciou sústrediť sa na potenciálne hrozby. Respondent môže selektívne spracúvať informácie tak, aby posilňoval svoje existujúce presvedčenia, pričom ignoruje alebo minimalizuje ekologické prínosy dekarbonizácie.</p>
<p>Když slyším „ochrana klimatu,“ tak si hned představím všechny ty řeči o tom, jak bychom měli přestat jezdit auty, jíst maso a vůbec... měnit všechno možné. Všechno je to takové přehnané a dost často od lidí, co nemají ani trochu představy o reálném životě</p>	<p>Nějvíc mi na tom vadí, že se z toho stal takový kult, kde jsou všichni, co pochybují, hned za ty špatné. Pořád se jen tlačí, abychom se vzdávali normálních věcí, jako jsou auta, topení nebo jídlo, a pořád se přidávají nová omezení. A přitom kdo tím ve skutečnosti trpí? Normální lidi, co chodí do práce a chtějí nějak žít.</p>	<p>To by se muselo něco hodně změnit. Hlavně by mě museli přesvědčit, že ty změny, co po nás chtějí, mají fakt nějaký smysl a nedopadnou jen na obyčejné lidi. Rád bych viděl, že by se při těch všech opatřeních myslelo víc prakticky. Když se dívám na to, co se pořád prosazuje, tak mi přijde, že lidi, co o tom rozhodují, absolutně netuší, jak vypadá život normálních lidí mimo města</p>	<p>Bylo to zajímavé, čekal jsem trochu víc impulzivní reakce a slabší argumentaci. odpovědi nakonec byly docela dobře formulované a působili relativně chytře.</p>	<p>Přišlo mi, že můj kamarád byl dopředu hodně dobře připravený, jako by takto odpovídal často. O rozhovoru přitom vůbec nevěděl. Myslím, že u něj určité fungovaly nějaké vlastní konstrukty, utvrzování se ve vlastní pravdě. Určitě o tom sám aktivně přemýšlí a hledá si argumenty, které sedí jeho pravdě.</p>	<p>Perfektně na to podle mě sedí koncepty obrany z Freudovské psychologie. Myslím že to jsou hlavně racionalizace, intelektualizace a reaktivní formace.</p>

<p>Prvotní asociace zněla: zelená barva, listy, stoh papírů sešitých dohromady a na tom zelený pruh. Balík zákonů, papírů, které přijímáme za nějakým účelem.</p>	<p>Implementace. Respondentovi vadí, že jde o politickou věc a příliš přetechnizované řešení. Od chvíle, kdy stát vydá emisní povolenku, do chvíle, než si ji někdo koupí, je proces, na kterém vydělává strašně moc lidí strašně moc peněz. Doslova říká: „Největší krádež napříč Evropou, kterou jsem kdy viděl.“ Green Deal jako myšlenka dobrý, problém je, co s ním děláme. Je logické, že daníme negativní věci, jako je například množství alkoholu v tekutinách, ale problém vidí v možnosti obchodovat s emisními povolenkami na volném trhu. Respondent také nesouhlasí se zákazem spalovacích motorů, protože energie není dekarbonizovaná. Přidává další vysvětlení celého procesu a zdůrazňuje jeho slabá místa. Štve ho, že o tom nikdo nemluví.</p>	<p>Musely by se zrušit emisní povolenky. Green Deal by se musel změnit a „přiblížit se lidem.“ Daň je podle něj moc daleko od člověka, který ji spotřebovává. Chtěl by mít uhlíkovou daň na konečné účtence při nákupu benzínu jako „daň z Green Dealu“, celou věc by řešil stát. A pokud chceme přejít na elektroauta, musíme nejprve zbohatnout, muselo by uplynout deset let (na Slovensku patnáct let atd.), zatím si to nemůžeme dovolit, protože elektroauta jsou moc drahá. Přejchod na elektroauta se zatím nevyplatí ani finančně, ani z hlediska dekarbonizace.</p>	<p>Dostala jsem obšírný výklad, málem jsem nestihala psát a znělo mi v hlavě, že zájem respondentů o danou problematiku je opravdu výrazný.</p>	<p>Vnímala jsem rozhořčení respondenta nad řadou aspektů Green Dealu, podpořených velmi konkrétními argumenty, které podkládá i číselnými údaji. Nedokázala jsem objevit žádné skryté motivace, kterými by se respondent snažil vyhnout pocitům viny. Jediné bych mohla mít podezření, že soustředěním se na jednotlivé aspekty Green Dealu respondent odvádí pozornost od vlastní zodpovědnosti ve spotřebním chování.</p>	<p>Určitě mi s touto situací koresponduje princip "potvrzení předpojatosti", kdy má člověk tendenci vyhledávat informace, které potvrzují jeho stanovisko. Kdyby měl daný respondent opačný názor (např. na elektroauta), dokážu si představit, že by dokázal působivě argumentovat i z opačného pohledu. Zároveň se zde potvrzuje i zmiňovaná složitost problematiky, která umožňuje nahlížet na environmentální problémy z mnoha různých úhlů. Z ego-obranných mechanismů nejvíce odpovídá situaci "intelektualizace", kdy se respondent vyrovnává se současnou situací tak, že mluví obecně, a tím si vytváří odstup od vlastního chování.</p>
<p>téma Green Deal/dekarbonizace Jako první se měmu respondentovi vybaví jednoznačně spalovací motory - tedy jejich budoucí "zákaz". Jednalo se o člověka ze střední třídy, který bydlí mimo město a varianta nepoužívání auta pro něj osobně nepřipadá v úvahu stejně jako možnost koupit si elektroauto. Green Deal má respondent spojený tedy jen se zákazy a omezeními, která přicházejí pro něj nečekaně a příliš rychle a nerozumím jim. Má pocit, že EU se plete do věci, do kterých by jí nic být nemělo a omezuje naši svobodu. Mimo téma budoucího zákazu spalovacích motorů si respondent Green Deal s ničím dalším nespojuje. (A to přesto, že je to člověk, který si např. sám všímá úbytku biodiverzity v jeho okolí a přitom se k němu nedostala informace, že Green Deal se i této problematice a mnoha dalším nějakým způsobem věnuje.)</p>	<p>Nejvíce mu vadí právě už zmíněný zákaz spalovacích motorů. Respondent argumentovat tím, že si elektroautomobil koupit nemůže a nechce, protože má pocit, že je to drahá a nepraktická věc. Nelíbí se mu, že se elektroautomobily upřednostňují před jinými novými technologiemi, jako jsou např. auta na vodík, která by byla mnohem využitelnější pro jeho vlastní potřebu. Vadí mu také to, že o těchto věcech rozhoduje někdo daleko v EU, kdo o lidech tady u nás nic neví a přitom má nad námi tu moc, že může takto zásadní věc skutečně zakázat. Má pocit, že normální lidé Green Deal nechtějí a je to výmysl někoho shora. Argumentoval navíc i tím, že: "se to stejně nestihne do toho roku 2035, a že je to teda vlastně jedno a ti lidé z EU s tím stejně nic neudělají". Nemá pocit, že by bylo potřeba dekarbonizaci dopravy řešit takto drasticky a razantně, navíc se tím podle něj zničí evropská ekonomika, což považuje za zásadní chybu.</p>	<p>Muselo by mu to začít dávat skutečně smysl. Muselo by to z jeho pohledu být celý propracovanější. Má pocit, že je to "ušitý horkou jehlou" a není to dobře. Přál by si méně příkazů, pozvolnější přístup a zaměření na více technologických možností, ne jen elektroauta.</p>	<p>Rozhovor probíhal v přátelském duchu, s respondentem se známe a i když jsme se takhle detailněji o Green Dealu nikdy ne bavili, oba jsme věděli, s jaký názorem druhá strana přijde a byli jsme na to připravení. Vlastně mně až přišlo líto, že jsme se o tom nepobavili už dřív, protože jsme se oba obohatili o nový úhly pohledu a myslím, že nám to oběma prospělo.</p>	<p>Cítila jsem nechuť k tomu dělat věci nově, jinak. Strach ze změn. Strach z toho, že to povede k velikému ekonomickému úpadku celé Evropy. Neochotu měnit, co to funguje a mohlo by z pohledu respondenta fungovat napořád.</p>	<p>Uvědomila jsem si, jak jsou obranné mechanismy člověka v krizové situaci normální, že to není nic neobvyklého. Taky to, že pouhé vědomí nějakého budoucího nebezpečí nestačí k tomu, aby se lidé aktivně pustili do opravy nebo snížení rizik. Racionalizace a intelektualizace jsou pak procesy, které jsem při rozhovoru zaznamenala často. Další pojem, který mi k tématu sedí, je rozhodně vytěsnění. Rozhovor i četba mi také opět připomněli potřebu mít se na pozoru před confirmation bias, který se rozhodně u mého respondenta (ale zřejmě i u mě) projevoval.</p>
<p>*Čo sa ti vybaví keď sa povie ochrana klímy? Môj respondent nebol úplne klima-skeptik, skôr nesúhlasil s tým ako to médiá prezentujú. Pri ochrane klímy si predstaví skôr ďalší spôsob politikov na vyvolanie strachu v ľuďoch. Taktiež má pocit, že väčšina opatrení, ktoré napríklad vydáva EU sú biznisovým záujmom vysoko postavených činiteľov.</p>	<p>* Čo ti vadí na organizáciách alebo aktivistoch, ktorí sa snažia bojovať za zmiernenie dopadov zmeny klímy? Nemala by byť predsa ochrana životného prostredia v záujme každého z nás? Nespochybnuje potrebu chrániť životné prostredie ale problém vidí v tom, že mnohé organizácie majú časte neprimerané alebo až nereálne predstavy o tom, ako proti dopadom/zmene klímy bojovať. Tvrdí, že v skutočnom svete by regulácie komplikovali život obyčajným ľuďom. Napríklad obmedzenia spalovacích motorov, predrazenie energií atď. Eko-témy berie skôr ako ideológiu, než niečo, čo by sa naozaj staralo o prírodu.</p>	<p>* Čo by sa muselo stať aby si o niečo viac začal podporovať tieto organizácie, respektíve ich víziu a snahy? Bol by som týmto témam a organizáciám otvorenejší, keby to celé nebolo tak politicky a ideologicky vyhrotené. Nepáči sa mi hlavne radikálnejšia vrstva, pre ktorú je každý kto s nejakým opatrením nesúhlasí, nepriateľ planéty. Začal by som ich brať vážnejšie, keby ponúkali riešenia, ktoré sú naozaj efektívnejšie pre väčšinu a nie len pre bohatších ľudí v krajine, zatiaľ čo tí chudobnejší na to budú stále viac doplácať.</p>	<p>Mala som počas celého rozhovoru pocit, ako že nenájdeme nejaký konsenzus - že môj respondent je vopred pevne rozhodnutý a nie je moc ochotný pripustiť iný pohľad. Taktiež ma mrzelo, že na aktivistov nahliada skôr ako na ľudí, ktorí sa snažia "zničiť/obmedziť" život bežným ľuďom než ako na komunitu, ktorá sa snaží bojovať o lepšiu budúcnosť pre všetkých. Cítila som možno trochu strach z toho, že mňa ako osobu zastávajúcu práve enviro-témy, bude taktiež možno zosmiešňovať, a že sa rozhovor v nejakom momente proste presunie do veľmi nepríjemného prostredia pre nás oboch. Taktiež som zase na seba cítila určitý nátlak aby som tie svoje názory dobre odprezentovala a možno aby sa po ňom môj respondent nejakým spôsobom hlbšie zamyslel nad danou problematikou.</p>	<p>Z odpovedí cítim, že má respondent v sebe frustráciu a obavy, z klimatických opatrení. Myslím, že to môže prameniť aj z nedôvery voči inštitúciám a politickým štruktúram ako takým. Pravepodobne sa stretol/stretáva s a diskusiami, kde sa klimatická zmena prezentuje spôsobom, ktorý naňho pôsobí ako tlak alebo až moralizovanie. Mala som však pocit, že nie je proti ochrane životného prostredia ako takeého, len spôsob, ktorým mu je prezentovaná, je protikladom toho, čo on považuje za životný komfort.</p>	<p>Po prečítaní zadaných kapitol by som doplnila, že respondent používa určité obranné mechanizmy aby zminimalizoval rozpor, ktorý prežíva z existencie environmentálneho problému (ktorý podľa mňa uznáva) a z túžby po zachovaní si istého životného komfortu. Používa napríklad racionalizáciu kedy si zdôvodňuje svoje postoje k ochrane klímy, napríklad tým, že ekologické opatrenia sú len politický biznis. Taktiež mám pocit, že si od environmentálnych tém drží určitý emočný odstup, a teda nepocituje úzkosť z potreby riešiť klimatickú krízu. Čo sa týka kapitoly z kognitívnej psychológie, tak by som v jeho výpovediach identifikovala napríklad skratkovité usudzovanie, kedy sa sústreďuje na ekonomické dopady, no zároveň mu uniká širší význam klimatických opatrení. Taktiež mi príde, že jeho výpovede sú veľmi strohé a možno zdroje, z ktorých čerpá sú práve tie, ktoré sú v médiách najviac "prehnané" a nezisťuje si o problematike veci viac do hĺbky.</p>

<p>Ak sa povie ochrana klímy, môjmu respondentovi sa vybaví najmä prázdne frázy, ktoré sú výhodné len pre bohatých a ignorujú reálne potreby bežných ľudí. Spomína, že kedysi, za čias Sovietskeho zväzu, mal každý prácu, bývanie a všetko, čo potreboval pre dôstojný život. Priemysel fungoval a zabezpečoval stabilitu. A pokiaľ ide o klímu, tvrdí, že extrémny tu boli vždy. Nepopiera, že sa Zem otepľuje, ale myslí si, že to nemôže byť spôsobené činnosťou človeka.</p>	<p>Respondentovi vadí, že dnes Európska únia neustále vydáva príkazy, ako máme šetriť, obmedzovať spaľovanie uhlia a kupovať drahé elektromobily, ktoré si môžu dovoliť len tí, bohatší. Tieto regulácie od EÚ sú pre neho len ďalším spôsobom, ako zasahuje do našich životov. Myslí si, že namiesto toho, aby sme sa sústredili na skutočné problémy, nútiť nás platíť za veci, ktoré sú v skutočnosti neefektívne a nedávajú zmysel. Pýta sa, či si niekto skutočne myslí, že naše malé Slovensko môže ovplyvniť klimatické procesy, keď hlavní znečisťovatelia sú veľké krajiny, ako Čína a Spojené štáty.</p>		<p>Už sme spolu vedli podobné konverzácie, a mám pocit, že sa respondent stále pohybuje v rovnakých názoroch a používa tie isté argumenty dookola. Jeho názory sú často protizápadné a pre mňa veľmi ťažko pochopiteľné, pretože sa zdá, že ignoruje množstvo vedeckých dôkazov a faktov. Klasická veta, ako „Slovensko je malá krajina, čo ona zmôže,“ je taká známa a opakujúca sa a veľmi ma frustruje, keď si niekto nedokáže predstaviť, aký dopad môžeme mať aj ako malá krajina, ak by sme sa spojili a konali kolektívne. Zároveň cítim určitú rezignáciu a väčšinou nemám vôbec silu viesť tieto konverzácie s ľuďmi s určitým presvedčením, a tento rozhovor mi to potvrdil.</p>	<p>Pre mňa je to ukážka typického generačného rozdielu, kedy respondent, žil v dobe, keď mal zabezpečené, pre neho dôležité, základné potreby od štátu a nemusel sa zaoberať otázkami ochrany životného prostredia.</p>	<p>Myslím, že z pohľadu kognitívnej psychológie ide o potvrzení predpojatosti, kedy si vyberá len tie informácie, ktoré sú v súlade s jeho presvedčeniami, čiže si ani nepripúšťa iné názory.</p>
<p>Dotazovaný respondent odpovedal, že s pojmem Green Deal se mu hneď vybaví veľká fuja. Mluvil o tom, že se jedná o pouhý výmysl z Bruselu, který vymysleli ti tam nahoře a který ruiniuje naši ekonomiku.</p>	<p>Respondentovi vadí to, že se jedná o rozhodnutí, které vymyslí politici a která jsou často neslučitelná s realitou v praxi. Kritizoval nereálné cíle, kterých nemáme šanci dosáhnout a které nás ničí nejen ekonomicky ale i např. nesmyslným využíváním půdy, čímž bylo myšleno budování solárních panelů na úrodné půdě kvůli navýšení procentuálního zastoupení obnovitelné energie. Respondentovi se nelíbilo, že naše infrastruktura není připravena na zavádění Green Dealu do praxe, což zdůraznil na příkladu elektroaut, u kterých se domnívá, že není dostatečné pokrytí míst, kde je možné elektroauta nabíjet. Respondent také zmínil riziko toho, že tyto změny nejsou domyšlené, jsou ukvapené a vyjádřil obavu, aby nás ekonomicky nezničili.</p>	<p>Aby mnou dotazovaný respondent začal podporovat Green Deal, museli by s politiky, kteří utváří Green Deal a podobně legislativy spolupracovat experti z praxe. Dále by musely být delší časové horizonty pro přenesení těchto nařízení do praxe a promyšlené nakládání s již dosluženými předměty, které Green Deal podporuje (elektroauta, solární panely).</p>	<p>V průběhu rozhovoru mi nebylo příliš příjemně, protože jsem vnímala velké naštvání respondenta, když jsem se ho dotazovala na jeho názory ohledně Green Dealu. Snažila jsem se tedy vyjadřovat pochopení k jeho ztuku a porozumět jeho interpretaci.</p>	<p>Rekla bych, že respondent nesouhlasí se způsobem, jak byl Green Deal přijat a adaptován. Domnívám se, že zásadně nesouhlasí s větším využíváním solárních panelů a elektroaut, jelikož kolem těchto dvou oblastí se točila většina našeho rozhovoru. Mezi řádky, z výrazu tváře a body language respondenta jsem měla pocit, že cítí velký ztek vůči Green Dealu.</p>	<p>V průběhu rozhovoru jsem pozorovala potvrzení předpojatosti, kdy každá nová informace byla respondentem interpretována jako kritika Green Dealu. V rámci kognitivní psychologie jsem v respondentových názorech pozorovala lidový model spotřebitele v tom smyslu, že lepší si nechat jisté peníze, než investovat do přechodu k obnovitelné energii, ačkoliv z dlouhodobého ekonomického i environmentálního hlediska se přechod vyplatí. Často jsem měla pocit, že respondentova argumentace je z mého pohledu předpojatá a není příliš logická, což se domnívám, že mohlo souviset s nějakými jeho zkušenostmi z minulosti, díky kterým si takto dnes interpretuje realitu (zejména považování Green Dealu jako nařízení těch shora mi koreluje se zkušeností ohledně nařízení autority, se kterým respondent osobně nesouhlasil). V rámci Freudovské psychologie nedokážu přesně přiřadit, o jaký obranný mechanismus se jedná a zda-li to vůbec je obranný mechanismus, ale rekla bych, že by se u respondenta mohlo jednat o emoční konflikt.</p>
<p>Green deal- Opatrenie Európskej únie, ktorému sa nevyhneme, pretože chceme zachovať život na zemi tak ako ho poznáme dnes. Nemyslím si však, že by sme mali terorizovať alebo obmedzovať Európanov, napriek tomu, že to je potrebný krok do budúcnosti. Kameň úrazu sú rozvojové krajiny, kde neexistujú žiadne ekologické pravidlá. V Európe to nie je taký veľký problém, ako sa prezentuje. Zároveň liekom na riešenie problému je zasa len technológia, výskum a priemysel, technológia tento problém zapríčinili, ale sú ho schopné aj vyriešiť. Napríklad hrozba kvality ovzdušia známa z meraní z 90. rokov (freóny, pevné častice) je aktuálne v Európe zažehnaná vplyvom nových technológií, kedy si tento problém odborná verejnosť uvedomila a boli vyvinuté filtre na zachytávanie týchto častíc v miere, akú sme si predtým nedokázali predstaviť.</p>	<p>Na green deale mi vadí jeho prílišné zameriavanie sa na obnoviteľné zdroje energie a na elektromobilitu, ktorá je naozaj náročná na zdroje. Cítim z toho akúsi nezmyselnú elektromobilovú lobby, ktorá by mala byť riešením celého problému s fosílnymi palivami. Taktiež sa prezentuje ako ekologická, s čím nemôžem súhlasiť, keďže elektrobatérie nevieme recyklovať a sú nebezpečným odpadom. Ide viac o marketing ako realitu, ktorá by mohla pomôcť svetu byť viac ekologický. Taktiež cieľ green dealu „Bezpečne čisté, cenovo dostupné dodávky energie“ sa navzájom vylučujú a nie je možné ich uskutočniť.</p>	<p>Asi keby vidím, že green deal je prezentovaný viac odborníkmi a vedcami ako politikmi a populistami. Nie teda od niekoho, kto na tom môže získať peniaze a politické body. Nie je to pre mňa dôveryhodné. Aj keď odborníci podporujú green deal, nie sú tak vidno na kamerách v TV. Ale možno to je len moje slovenské vnímanie, keďže aktuálne máme v TV samé Šimkovičové. Dokážem prijať názor niekoho, kto má v danej oblasti vzdelanie. Typicky mi vadí, ak niekto, kto je stavbár hovorí o medicíne (takto vnímam spojenie politiky a green deal). Chápem, že to musia odprezentovať, ale neprídu mi na to úplne kompetentní.</p>	<p>S danou osobou sa poznám roky je medzi nami dôvera a vzájomne sa rešpektujeme, čo bolo prítomné aj v rozhovore. Nesklzávali sme do žiadnych emočne vyhrotených stavov, naozaj som počúvala a skôr som sa snažila rozvinúť myšlienky danej osoby. Tým sa mi podarilo pochopiť viac nastavenie danej osoby a jej názory na danú problematiku. Zároveň osoba chápala, ako moc komplexný je daný problém a na niektoré konkrétne ciele green dealu odpovedala, že „k tomuto sa nedokážem vyjadriť, pretože o tom nemám dosť načítané.“</p>	<p>Myslím si, že z danej osoby cítim, že má na vec jasný názor, no zároveň si necháva priestor v oblastiach, ktorým nerozumiem a nehrá sa na to, že má patent na rozum. Zároveň daná osoba je energetický inžinier, vizionár, ktorý dôveruje vede, výskumu a technológiám. Posudzuje vec racionálne, v oblastiach v ktorých sa vyzná je priama, miestami expresívna (terorizovanie občanov). Nechce upustiť od pokroku a riešenie vidí vo vývoji ďalších technológií. Neprechováva dôveru v politikov a nechce sa nechať ovplyvniť marketingom a aktuálnym trendom. Zároveň hovorí niektoré veci abstraktne: budeme musieť, čaká nás, je to nevyhnutné niekedy v budúcnosti.</p>	<p>V rámci rozhovoru by sme v menšej miere mohli identifikovať obranné mechanizmy, t.j. racionalizácia problematiky a jej premiestnenie (problém s týka rozvojových krajín, nie EÚ), sublimácia – osoba organizuje workshopy s cieľom znižovania odpadu z plastových dekorácií. Podľa teórie usudzovania (t.j. heuristiky reprezentatívnosti) by sme asi túto aktivitu nepredpokladali u človeka, ktorý je energetický inžinier so špecializáciou na jadrovú energiu.</p>

<p>Úplně první reakce respondenta byla Evropská unie a jí požadovaná pravidla, která ale nejsou pro všechny země stejně spravedlivá. Respondent popisoval Green Deal jako nařízení a změny, které nejsou reálné a podle něj je napsali úředníci, aniž by prozkoumali jeho praktickou realizaci ve všech státech a ve všech odvětvích.</p>	<p>Respondentovi nejvíce vadí to, že podle něj Green Deal omezuje Českou republiku a zejména její prosperitu, růst ekonomiky a z části i svobodné rozhodování obyvatel. Jako hlavní argument, proč tomu tak je, uvádí, že naše republika je závislá na strojírenském průmyslu. Právě ten to má podle něj „schytat“ nejvíce. Naše republika je velkým výrobcem aut se spalovacími motory a to se bude muset omezit právě kvůli Green Dealu a Evropské unii. Elektroautomobily se vyrábí nejvíce v Číně a respondent si myslí, že my nebudeme konkurenceschopní v jejich výrobě. Jako druhá věc, které se nejvíce obává a která mu vadí, je zdražení pohonných hmot. Pro ty mají platit nově emisní povolenky, a proto budou dražší. To podle něj znamená, že se nás snaží donutit nepoužívat auta se spalovacími motory a přejít na hybridy nebo elektroauta.</p>	<p>Zpočátku byl respondent rozhodnutý, že nic takového není, že Green Deal zkrátka podporovat nebude. Poté uznal, že pokud by teoreticky došlo ke změně v zákazu výroby nových spalovacích motorů (aut), možná by o podpoře začal uvažovat, ale že i tak si myslí, že by tam našel více věcí, s kterými nesouhlasí, než těch, s kterými souhlasí.</p>	<p>Z rozhovoru jsem měla trochu pocit zoufalství. S respondentem se znám spousta let, je ve věku mých rodičů a konverzaci o environmentálních tématech se s ním zpravidla vyhýbám – nechci se s ním hádat. Víím, že on je milovníkem aut a ty jsou pro něj očividně důležitější než ochrana klimatu. Moje pocity z tohoto rozhovoru byly spíš nepřijemné, ale je dobré se setkat zblízka i s jiným názorem než tím, na který jsem zvyklá u kamarádů ze školy a z mojí generace.</p>	<p>Asi bych to shrnula tak, že respondent si byl svým postojem jistý a nedává moc prostoru ke změně názoru, i když tak to přímo neřekl a tvářil se, že by Green Dealu dal za určitých podmínek šanci. Mezi řádky jsem vyčetla, že zkrátka nechce změnu a už vůbec ne v jeho osobním životě.</p>	<p>Asi bych jen více zdůraznila strach respondenta ze změn, který byl z rozhovoru patrný, když jsem si ho poslechla vickrát.</p>
<p>Greta, vym***** papírový brčka z mekáče, neodlévatelný víčka z lahví, elektroauta, prachy, želvy,</p>	<p>Respondent se hlavně vyjadřoval ke směrnicím týkajících se aut. Viděl tiktok, ve kterém říkali, že s různými typy aut budeme moct dojet do Německa, ale jen s některými už třeba do Anglie, protože nebudou splňovat emisní podmínky. Nenechá si přeci říkat, jaké má mít auto a nechce přizpůsobovat svůj životní styl nařízením shora. Myslí si, že sám žije ekologicky (oproti třeba továrnám v Číně) a je to na svědomí každého z nás - rozhodně je ale proti zavádění velkoplošných opatření, kor když mu ani nedávají smysl - třeba "kde vezmu peníze na elektrický auto, to mi zaplatí?? Taký mu vadí, jak se z ochrany klimatu stává byznys, jak je cool být "green", hlavně ať si všichni pořídí znovupoužitelný lahve, kelímky, krabičky, pytlíky, ale co se děje v Číně, to furt nikdo neřeší.</p>	<p>Muselo by to být promyšlenější a hlavně by mu museli dokázat, že ta opatření opravdu fungují. Nemyslí si, že to, že vyměníme naše auta za elektromobily udělá takový rozdíl, jako kdyby třeba zavedli nějaká lepší opatření v Číně. Prostě se zaměřit na ty velké likvidátory životního prostředí (nejenom v Evropě), ale nelikvidovat svými opatřeními malé podniky, jejichž "ničivý efekt" se v podstatě ztratí. Chtěl by taky, aby když se propaguje strana A - např. přestaňme tolik jíst maso, kupujte tofu, aby byla zmíněna i strana B - kolik vody se spotřebuje na zpracování sóji, ze který se to tofu vyrobí - " kdo ví, kdyby se sečetly všechny faktory, co hrají roli, bylo by to vůbec ekologičtější."</p>	<p>Respondent byl celou dobu veselý, ale čím více jsem se doptávala, tím více byl v rozpacích, protože bylo vidět, že jeho argumenty proti ochraně klimatu nejsou úplně konzistentní a velkou část svých informací získává z tiktoků, kde mu algoritmus samozřejmě ukazuje další a další videa, která ho utvrzují v názorech.</p>	<p>Hnedka na začátku se rozvášnil, když povídal o papírových brčkách z mekáče - řekla bych, že mu obecně vadí, když mu někdo omezuje jeho pohodlí a svobodu. Tuší, že je tu nějaký problém, který by mohl mít katastrofální následky, ale protože nemá sám kapacitu na to, s tím algoritmus samozřejmě ukazuje další a další videa, která ho utvrzují v názorech.</p>	<p>Viděla jsem tam známky intelektualizace - problém přehazoval na čínské továrny a nepřiznával svůj vlastní podíl na problému.</p>
<p>Emisní povolenky, přecházení automobilů z fosilních paliv na elektrickou energii. Zákazy, příkazy, ale bez hlubšího smyslu.</p>	<p>Že elektrická energie taky není čistá, záleží jak se vyrábí. Cesta elektrických aut je úplně nesmyslná a mrtvá.</p>	<p>Myslím si, že celý green deal jak je pro Evropu nastaven je úplně nesmysl a měli bychom hledat jiné cesty. Nemá mou podporu, mělo by se vymyslet něco lepšího. Je to jen lepení a alibi, že něco děláme, ale přitom to stejně děláme špatně. Myslím, že jít například cestou vodíkových pohonů bude v budoucnosti smysluplnější.</p>	<p>Vesměs příjemný, respondent neměl vlastně nakonec problém s ochranou klimatu jako takovou. Nesouhlasí s green dealem, protože si nemyslí, že směřuje k reálné ochraně a zlepšení. Ale cítí nutnost vymýšlet jiné účinnější cesty, které by přišly smysluplnější.</p>	<p>frustrace nad stavem světa a tím, že současná opatření stejně nejdou správným směrem a jen vytváří nesmyslná pravidla, která stejně nepomohou. Nicméně naděje, že se v blízké budoucnosti najdou lepší řešení.</p>	<p>asi nic</p>
<p>Ti zelení blázní, co blokují dálnice a polévají obrazy. A jí tofu dovezené přes půl planety, jistě lepší než české maso. – Tofu se ale vyrábí i v Česku... – To je jedno, jde o princip. – Jaký? – Že to vymýšlí někdo v kanceláři a na obyčejný lidi nemyslí. Budeme se mít líp? Soused si pořídil tepelné čerpadlo a platí za elektřinu jako mourovatý. Topení dřevem je levnější.</p>	<p>Podívej se na Čínu, Indii, Ameriku. Těm je klima ukradené. Tohle je úletem Evropy, na který dojedeme. I když se jim ten Green deal povede prosadit, akorát tady všichni zchudnou a budeme toho muset víc dovážet. Jako to tofu. A vůbec mi vadí pokrytectví aktivistů – mají oblečení a mobily a počítače z Číny? Mají! Až budou žít v jeskyni a jíst kořínky, pak jim to budu věřit.</p>	<p>Nic. Ať jsou vedra, sucha, povodně... To bylo vždycky a bude, vždyť o tom píšou. Musíš mít vlastní hlavu, nevěřit jen tomu co říkají ve škole a ve zprávách. Navíc se daří třeba fílkům, není to prostě špatné. Grónsko bude zelené, Sahara taky, už teď tam prší. Tohle je snaha nás ztročit, boháči si budou dál lítat soukromými tryskáči.</p>	<p>Nepříjemný, zvláštní. Myslím, že nejde, nebo alespoň mi nejde skrývat můj postoj k tématu rozhovoru. Nicméně vnímám jako důležité vystupovat z mých sociálních bublin.</p>	<p>Respondent bere změny pro ochranu klimatu jako ohrožení jeho existence, aniž by si uvědomoval, že více ohrožuje jeho existenci právě změna klimatu. Ironické a paradoxní. A snaha o racionalizaci a asi i další mechanismy proti skřípění protichůdných informací a myšlenek.</p>	<p>Možná slabě prosvítá uvědomění problému, ale plně uvědomění by bylo příliš nepřijemné. Stejně jako vzdání se některých návyků, ať jde o stravování nebo vytápění. Psychoanalytické vysvětlení tedy může být užitečné, stejně tak ale to kognitivní. Nejdůležitější mi přijde překonání toho pojetí „my vs. oni“. Aby se nikdo nebál, nevnímal to jako souboj. Další věc je propaganda průmyslu za udržení statusu quo, která vše podporuje.</p>

<p>Ako tému som si vybrala Green Deal a dekarbonizáciu. Respondent odpovedal, že pri Green Deale si vybaví rozsiahly dokument, ktorý je podľa neho až príliš ambiciózný. Cieľ je podľa neho dobrý, ale príliš sa to celé "hnalo dopredu za každú cenu". Pri dekarbonizácii si vybaví nahradenie áut so spaľovacími motormi elektroautami.</p>	<p>Pri Green Deale má pochybnosti, či to celé vychádza z reálnych dát a ako to dopadne na ekonomiku. Zdá sa mu, že sa malý ohľad berie na menšie štáty ako je Česko alebo Slovensko, ktoré sú zároveň štáty, kde sa podľa jeho informácií elektrina vyrába vo veľkej miere pálením uhlia. Obáva sa, že v niektorých krajinách nie je toľko slnečného žiarenia, aby tam Green Deal dával zmysel. Dekarbonizácia podľa neho môže znížiť životnú úroveň a spôsobiť, že ľudia zo strednej triedy (spomenul napr. matky samoživiteľky) si nebudú môcť dovoliť kúpiť elektroauto. Málo sa podľa neho na to myslelo. Zdá sa mu tiež neekologické nahrádzať už vyrobené autá so spaľovacími motormi elektroautami (ktoré podľa neho vydržia menej) a má obavy, ako sa budú staré autá likvidovať.</p>	<p>Proti cieľom Green Dealu vlastne nie je, ale vnímal by ho pozitívnejšie, ak by sa témy riešili krok po kroku. Najprv by sa podľa neho malo úsilie zamerať na zmeny vo výrobe elektriny (napr. aby sa nevyrábala spaľovaním uhlia), až potom by sa mali riešiť aj ďalšie témy, ako sú napr. spaľovacie motory. Teraz by sme sa podľa respondenta mali zamerať hlavne na energetickú sebestačnosť. Tie termíny v Green Deale sú podľa neho nastavené v súčasnosti príliš ambiciózne a mali by byť neskoršie.</p>	<p>Cítila som trochu rozpor medzi tým, že respondent mal dosť negatívny názor aj na témy, o ktorých nemal príliš veľa informácií. Zároveň mi po rozhovore napadlo, či respondent svoje názory trochu nemieril, aby bol prijímaný a nezažil odmietnutie/negatívnu reakciu. Respondenta mi totiž odporučil jeho kamarát s tým, že má na Green Deal a dekarbonizáciu dosť vyhraný názor, počas rozhovoru ale pôsobil umiernené.</p>	<p>Mala som pocit, že sa respondent v skutočnosti orientuje v téme menej ako si sám o sebe myslí. Na jednej strane si je vedomý toho, že Green Deal aj dekarbonizácia sú komplexné a obsahujú mnoho vecí, ale na druhej strane si nie je vedomý toho, že jeho názor je sformovaný na základe útržkovitých informácií.</p>	<p>Keď som čítala o racionalizáciách, ako o "atraktívnych, ale nepravdivých zdôvodneniach svojho správania", vybavila som si to, ako respondent uvádzal ako negatívum Green Dealu obavy o životné prostredie (nahradenie starých áut elektroautami, ktoré toho "veľa nevydržia") a obavy o slobodné matky (ktoré si nebudú môcť kúpiť elektroautá). Napadlo mi, že pre človeka môže byť ľahšie uviesť obavy o druhých než priznať, že tie obavy sa môžu týkať práve jeho. Zároveň sa mi zdalo, že aj za jeho názorom, že transformovať sa má najprv výroba elektriny, môže stáť pohodlnosť/výhodnosť pre respondenta, teda tzv. premiestnenie ako obranný mechanizmus. Pri transformácii výroby elektriny totiž respondent nespomína cenu pre zákazníkov, ale hovoril v súvislosti s ňou hlavne o firmách. Pri elektroautách spomína ľudí, ktorí si také autá podľa neho nebudú môcť dovoliť. Respondent uviedol, že je logické, aby bol ten sled krokov taký, že sa najprv na 100 % vyrieši transformácia výroby elektriny a až potom veci ako elektroautá. Myslím si, že za tým ale nemusí byť len racionálne uvažovanie, ale vyššie nároky na samotných spotrebiteľov vrátane na respondenta.</p>
<p>Respondent spája Green Deal s globálnym otepľovaním, ktoré považuje za dôsledok zvyšujúcich sa emisií. Vníma rast populácie a priemyselnej produkcie ako hlavné faktory vedúce k vyššiemu znečisteniu. Informácie o Zelenej dohode čerpá výlučne z televízie a poznamenáva, že ľudia často nesledujú správy, čo považuje za problém.</p>	<p>Hlavná kritika respondenta smeruje na to, že Európa sama nič nezmože, keďže ostatné kontinenty, ako Ázia a Amerika, sa nepodriaďujú rovnakým opatreniam. Európske snahy preto vníma ako neúčinné a dokonca zafašujúce pre obyvateľov. Vyjadruje nedôveru voči nakladaniu s odpadmi na zberných dvoroch a obáva sa, že vzniknú nové problémy, ako je likvidácia/vybuchovanie batérií z elektroaut, ktoré sa budú hromadiť. Celý tento systém vidí skôr ako biznis. Navyše kritizuje, že sa neobmedzujú iné formy znečistenia, ako je letecká doprava alebo znečistenie spôsobené vojnou na Ukrajine. Ukončuje to slovami: „Na papieri je všetko pekné...“</p>	<p>Respondent by bol otvorený podpore Green Deal, ak by videl konkrétne výsledky, ako je obmedzenie leteckej dopravy a rozvoj vlakovkej a trolejbusovej dopravy na Slovensku. Žiada, aby sa podobné ciele prijali globálne, nielen v EÚ. Pri elektroautách považuje za dôležité vyriešiť bezpečnostné nedostatky. Kritizuje tiež konzumnú spoločnosť a pripomína, že v minulosti bolo menej vecí a takmer nič sa nemuselo vyhadzovať, pretože sa veci opravovali. Na obdobie pred revolúciou spomína ako na časy, keď medzi ľuďmi panovala väčšia rovnosť a menej závidia.</p>	<p>Z rozhovoru som cítila frustráciu z miery nedôvery, ktorú respondent vyjadroval voči všetkým a všetkému. Myslím si, že čiastočne za to môžu politici, ktorí už niekoľko rokov populisticky šíria medzi ich voličmi lži a strach z Európskej únie a jej opatrení.</p>	<p>Dotyčný má o danej téme nedostatok relevantných informácií a často sa odvoláva na to, že niečo „len počul.“ Má obavy z nových vecí a nedôveruje im, pričom je presvedčený, že za všetkým stojí len biznis. Pociťuje určitú nespravodlivosť v tom, že by mali zmenu iniciovať obyčajní ľudia. Preto očakáva, že väčšie kroky by mali podniknúť „silnejší hráči“ – ako Amerika či Ázia. Kritizuje najmä to, čo sám nevyužíva (napríklad leteckú dopravu, keďže nikdy neletel). Jeho spomienkový optimizmus na obdobie pred revolúciou môže podľa môjho názoru odrážať pocit nespravodlivosti v súčasnom svete.</p>	<p>Respondent racionalizuje svoje obavy o životné prostredie. Napríklad, keď spochybňuje zmyslupnosť opatrení EÚ a tvrdí, že Európa sama nič nezmení, poukazuje na to, že iné krajiny neprispievajú rovnako, čím znižuje svoj pocit zodpovednosti a prenáša vinu na ostatných. Svoj podiel na ničení životného prostredia si neprípúšťa tým, že kritizuje hlavne to, čo sám nevyužíva (elektroautá, lietadlá), čo je prejavom intelektualizácie. Kritizovaním EÚ a iných krajín za nedostatočné kroky môže tiež premietiť vlastné pochybnosti o svojich enviro snahách (projekcia). Potvrdenie predsudkov: respondent verí, že environmentálne opatrenia zostávajú len „na papieri“ a reálne kroky sú nedostatočné, čo potvrdzuje výberom informácií podporujúcich tento názor.</p>
<p>Je to politický aktivizmus, v Bruseli sa rieši gender a imigranti. Sú to umelo vymyslené záležitosti, na žiadosť USA. Zabúdajú na normálnych ľudí, mali by riešiť ako je všetko drahé. Diktát EU.</p>	<p>Že je to umelý problém. Že nám v Bruseli hovoria čo máme a nemáme robiť, že sa má vláda venovať normálnym veciam. Zbytočne sa na to vyhadzujú peniaze, ktorých je málo, radšej by mali myslieť na dôchodcov a rodiny s deťmi.</p>	<p>Nič také sa stať nemôže, je to umelo vytvorený problém, na zakázku USA, nič také nechcem. Ani keby to pre mňa malo nejaký benefit tak to nechcem.</p>	<p>Neprijemný. Nechcelo sa mi túto tému vôbec ani otvárať, vyvoláva neprijemné pocity na oboch stranách. Cítila som frustráciu, pretože som nemohla reagovať na otázky a dusila som v sebe hnev. Radšej by som nevedela ako to môj respondent cíti. Frustrovalo ma, že respondent moc nerozumie o čo ide ale skôr len opakuje naratívy zo sociálnych sietí a médií.</p>	<p>Nepochopenie o čom Green Deal je, respondent, ktorý nevie po anglicky má len negatívne spojenie s týmto termínom. Nepochopenie politiky EU, odpor k EÚ je výsledkom frustrácie z nedostatku kontroly - vo vlastnom štáte, vo vlastnom živote. Agresivita odpovedí maskuje strach z neznámych vecí, strach o vlastné zabezpečenie, svoju budúcnosť a finančnú stabilitu. Rôzne konšpirácie o USA a Georgeovi Sorosovi sú výsledkom veľkej nedôvery v celý svet - štát, politikov, novinárov. Dominuje pocit ohrozenia z meniaceho sa sveta.</p>	<p>U respondenta pôsobí confirmation bias, teda že prijíma len informácie ktoré sa zhodujú s jeho presvedčením a ostatné ignoruje/popiera. Respondent využíva obranný mechanizmus vytiesnenia a poprenia, presvedčuje sa, že klimatická kríza neexistuje aj keď sú dôkazy všade okolo. Ak sa stretne s týmito dôkazmi reaguje hnevom a podráždením.</p>
<p>Se slovom Green Deal se mi vybaví plno nesmyslných evropských opatření, kvůli kterým budeme v budoucnu ekonomicky ve velkých problémech (slušně řečeno). Zákaz aut se spalovacími motory, přechod na energii ze slunce a větru mi přijde absolutně šílené.</p>	<p>Jak jsem říkal, vadí mi násilný přechod na elektro auta, ta auta se musí nějak vyrobit a to podle mě není řešení. Navíc baterka v elektro autě zatím není tak výkonná, nemůžu strávit celý den nabíjením, a pak se ještě bál, jestli na dané místo vůbec dojeďu. Taký rozsáhlé budování solárních panelů mi přijde nesmyslné, například jsem zvědavý, jak se pak budou složité recyklovat, když jsou složeny z tolika materiálů. To stejné větrné elektrárny, ty u nás nemají smysl, nejsme někde v Německu, u nás se to nevyplácí. Navíc ty větrníky zabíjí ptáky.</p>	<p>To nevím, co by se muselo stát, ale rozhodně si nepřejí taková šílená rozhodnutí, které položí naši ekonomiku a pro životní prostředí to ve výsledku taky není žádná výhra. Já chci, aby se chránilo životní prostředí, ale ne za takovou cenu.</p>	<p>Z rozhovoru jsem měla spíše negativní pocit. Jelikož je to člověk mě blízký, snažím se dívat na problém jeho optikou. Chápu některá jeho tvrzení a proč tak reaguje. Zároveň mě mrzí, že je jeho pohled zkrácený tím, z jakých zdrojů čerpá informace.</p>	<p>Z respondentových slov jsem cítila naštvání a rozhořčení. Zároveň jsem měla pocit, že s případnou diskuzí bych nebyla příliš úspěšná, protože dotyčný byl o svých názorech velmi přesvědčen a nebyl by pravděpodobně ochoten se podívat na daný problém z jiného úhlu pohledu.</p>	<p>U respondenta si všímám například tzv. potvrzení předpojatosti, kdy své hodnotové názory si upevňuje relevantními médii. Dále zde pozorují určitý typ obranného mechanismu, pravděpodobně intelektualizaci, kdy si respondent do jisté míry uvědomuje, že lidstvo jako celek škodí životnímu prostředí, ale svou osobní uhlíkovou stopu si nepřipouští. Také se v tomto případě může jednat o potlačení skutečnosti, kdy sice dotyčný vnímá, co se s planetou děje, ale odmítá soustředit svou pozornost tímto směrem.</p>

<p>První z věcí, s čím si respondent ochranu klimatu spojuje je “boj aktivistů, ta holka z Dánska Greta” vyjmenovává pak řadu přímých akcí “přilepování k dálnicím, letištním runwayim, polévání obrazů v galeriích”. Postupně se dostává k politikám a regulacím Evropské unie. Zmiňuje Green Deal a s ním pro něj spojený zákaz aut na spalovací motory a přechod na elektromobily. K nim nemá úplně negativní postoj, ale poukazuje na pořizovací cenu “to si přeci nemůže dovolit instalátér” a postupně se dostává ke konstatování, že “elektroauta jsou vlastně možná méně ekologická, když se to všechno stejně zase vyrobí v Číně”. U mobility ještě zmiňuje “je sice hezké že budeme jezdit vlaky, ale jak se ty koleje vyrobí? To nejede vyrobít elektrínou”. V rozhovoru se taky dostává k “větrníkům” a “fotovoltaice na střechách”. U nich znovu zmiňuje vysokou náročnost při výrobě a nespolehlivost, resp. nestálost výkonu. Také odpor NIMB (not in my backyard) “no nevím, jestli bych to chtěl mít vedle zahrady, vždyť to hlučí”. V rozhovoru se také dostaneme na třídění odpadu a na jeho schopnost (ne)zpracovávat “stejnak se to pak vozí někde na Ukrajinu nebo do Rumunska ...anebo se to spálí ve spalovně”.</p>	<p>Začal konstatováním, že “Mně ochrana klimatu nevadí, taky chci, aby tady bylo hezky a je důležité chránit přírodu jen to musí dávat smysl a nesmí se to přehánět”. Velmi nepřijatelné byly pro něj “Šílené” aktivistické akce Poslední generace “lepení k silnicím” případně “vypouštění pneumatik”. Respondent se pak obává snížení konkurenceschopnosti Evropy (či ČR) vůči světu při omezování průmyslu a ekonomiky a negativních dopadů na lidi “kterým se zavřou továrny kde dělali 30 let”. Zmiňuje pro něj důležitost soběstačnosti ČR (převážně potraviny a léky v tom podporuje “lokálnost”), ale má obavy ze zvyšování cen “lidi si to stejně pak nebudou moct dovolit”. Poukazuje pak na “nesmyslné rychlé změny”, které prosazuje EU</p>	<p>Muselo by to podle respondenta být “rozumné” a nemělo by se “s tím přehánět” a být “tak rychlé”. Důležité jsou pro něj ekonomické aspekty a konkurenceschopnost “ČR” nebo “Evropy”. Vyvstala otázka “Kdo to všechno zaplatí?” tudíž by si změny měli moci dovolit i lidé “na vesnici a malých městech” a “chudí lidé”.</p>	<p>Respondent velmi často přeskakoval od jednoho tématu k druhému a postupně v něm vzrůstala nespokojenost. Velmi emotivní byl rozhovor kolem aktivistů a jejich akcí, kde měl jasný názor. Převážně však byl skeptický se ke konci začala proměňovat v rezignaci.</p>	<p>Přišlo mi, že respondent vnímá existenci klimatických změn. Z kontextu (blízký známý) vím, že má blízký vztah k přírodě (rekreace) a všimá si negativních dopadů na krajinu (eroze sucha). Je si velmi vědom podmíněnosti problémů současnou ekonomikou (“všechno je to dnes o penězích, nikdo se nechce uskromnit”). Zároveň se obává regulace a “silného státu” kde mu to “zavání komunismem, znárodnování a totalitou”. Důležitost vidí v rozhodování a postojích jednotlivce. Zároveň, si uvědomuje složitost a velikost změn. To ho vede ke skeptickému přístupu.</p>	<p>Po přečtení textu vidím u velké části odpovědí respondenta většinu obraných mechanismů (racionalizace – kupuje si úspornější elektroniku a vybavení, intelektualizace, přemístění – třídění odpadu, vytěsnění, sublimace – snaží se kupovat n trzích lokální potraviny atd.). Zpětně všimám velké role irelevantních informací (převážně přebytku) a potvrzování předpojatosti.</p>
---	---	---	--	---	--